

Comisia economie, buget și finanțe

RAPORT asupra proiectului Legii bugetului de stat pentru anul 2025 (nr.358 din 04.12.2024), I lectură

În conformitate cu prevederile art. 54 din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014, Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul Legii bugetului de stat pentru anul 2025, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către Guvernul Republicii Moldova, în mod prioritar și comunică următoarele.

Proiectul Legii bugetului de stat pe anul 2025 a fost elaborat luând în considerație impactul crizei din sectorul energetic asupra economiei naționale, riscurile majore legate de conjunctura externă și obiectivele politicii bugetar-fiscale pentru anul 2025 adoptate prin Legea nr.214/2024 pentru modificarea unor acte normative și obiectivele Strategiei naționale de dezvoltare „Moldova Europeană 2030”.

Principalele măsuri de politici pe care este construit proiectul Legii bugetului de stat pentru anul 2025 se referă la: - reducerea durabilă a sărăciei, crearea locurilor de muncă, inclusiv implementarea politicilor salariale revizuite în sectorul bugetar, compensarea diferenței de tarife, conform facturilor de gaze naturale și agentului termic.

Proiectul bugetului de stat pentru anul 2025 are la bază prognoza indicatorilor macroeconomici revizuită în luna octombrie de către Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării.

Comisia constată că, activitatea investițională va fi susținută de politicile statului orientate spre îmbunătățirea climatului investițional, atragerea investițiilor străine, eliminarea constrângerilor din calea mediului de afaceri și impulsivarea dezvoltării durabile a țării.

Conform estimărilor, *veniturile bugetului public național pentru anul 2025* se estimează în sumă de circa **119 253,0** mil. lei, cu 9 511,3 mil. lei sau cu 8,7% mai mult față de precizat pe anul 2024, iar ca pondere în PIB - la nivel de 34,23 la sută. *Cheltuielile bugetului public național pentru anul 2025* se estimează în sumă de **133 347,0** mil. lei, cu 9 582,3 mil. lei sau cu 7,7% mai mult față de precizat pe anul 2024, iar ca pondere în PIB constituie 38,27%.

Soldul (deficitul) bugetului public național pentru anul 2025 se estimează în sumă de **14 094,0** mil. lei sau 4,05% din PIB. Întru menținerea nivelului înalt al deficitului pentru anul 2025 este aplicată clauza de derogare de la regula bugetar-fiscală generală stabilită în art.15, alin.(1) și alin.(3) în Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014.

Parametrii bugetului de stat pentru anul 2025 se estimează la partea de venituri în sumă de **71 553,9** mil. lei, cu o creștere față de precizat 2024 - de 4 543,3 mil. lei sau 6,8%, la partea de cheltuieli – **85 447,9** mil. lei cu o majorare de 3.333,0 mil. lei sau cu 4,1% comparativ cu anul 2024 precizat și soldul (deficitul) bugetar – **13 894,0** mil. lei sau 4,0% din PIB.

Din suma totală a veniturilor bugetului de stat – 92,8% sau 66 434,9 mil. lei revin impozitelor și taxelor, dintre care *impozitele pe venit* – 19,4% din această grupă de venituri, *impozitele pe proprietate* - 0,1%, *impozite și taxe pe mărfuri și servicii* – 76,3% și *taxe asupra comerțului exterior și operațiunilor externe* - 4,2 la sută.

Încasările de la *impozitul pe venitul persoanelor juridice* se prevăd în sumă de 9 506,0 mil. lei, cu o majorare în comparație cu nivelul precizat 2024 de 8,7%, sau 761,0 mil. lei, ca rezultat al activității de întreprinzător, defalcările de la impozitul pe venitul persoanelor fizice pentru anul 2025 se prognozează în sumă de 3 393,6 mil. lei, cu 381,6 mil. lei mai mult față de volumul planificat pentru anul 2024 ca urmare a creșterii fondului de remunerare.

Taxa pe valoarea adăugată ca cea mai importantă sursă de venit a bugetului de stat se prognozează în sumă de 36 433,0 mil. lei sau cu o creștere față de precizat a anului 2024 cu 3 045,0 mil. lei sau 9,1%. Restituirea TVA la mărfurile și serviciile cu drept de deducere se estimează în sumă de 5 057,0 mil. lei și va constitui 13,9% din suma TVA prognozată spre acumulare în buget.

Accizele în bugetul de stat vor crește cu 950,8 mil. lei sau cu 8,1% față de nivelul precizat a anului 2024 și vor constitui 12 689,8 mil. lei.

Încasările *impozitelor din comerțul exterior și operațiunile externe* se prognozează în sumă de 2 805,9 mil. lei, cu 246,9 mil. lei mai puțin față de precizat 2024 sau 9,6% mai mult decât precizat 2024.

Conform acordurilor încheiate cu donatorii externi, intrările din granturi la bugetul de stat se prevăd în sumă de 1 236,1 mil. lei, ceea ce în raport cu veniturile totale constituie 1,7%.

Alte venituri sunt estimate în sumă de 3 854,5 mil. lei care se vor majora cu 345,6 mil. lei sau 1,1 la sută din PIB.

Cheltuielile bugetului de stat pentru anul 2025 sunt determinate de obiectivele politicii bugetare pe termen mediu și prevăd asigurarea financiară a priorităților ramurilor, conform documentelor de politici naționale și sectoriale; continuării măsurilor de politici în derulare în domenii, precum și a inițierii unor măsuri noi de politici, în special în domeniul protecției sociale; majorării fondului de remunerare a muncii în sectorul bugetar; precum și realizării activităților în cadrul proiectelor și acțiunilor conform acordurilor cu partenerii de dezvoltare.

În proporție de 94,1% cheltuielile prevăzute în buget urmează să fie acoperite din contul resurselor generale ale bugetului de stat, iar 5,9% - din contul încasărilor de la efectuarea lucrărilor și prestarea serviciilor contra plată; din granturi și împrumuturi pentru proiectele finanțate din surse externe, precum și din donații și alte mijloace bănești, intrate legal în contul instituțiilor bugetare.

Cheltuielile curente sunt prevăzute în sumă de 78 183,4 mil. lei, cu o majorare de 2 760,3 mil. lei sau cu 3,7%, comparativ cu anul 2024 precizat.

Cheltuielile capitale însumează 7 264,5 mil. lei, ce constituie cu 572,7 mil. lei sau cu 8,6% mai mult față de precizat 2024. Ponderea cheltuielilor capitale în totalul cheltuielilor bugetului de stat constituie 8,5 la sută.

Cheltuielile pentru investiții capitale constituie 2 208,4 mil. lei sau 30,4% din suma cheltuielilor capitale și 2,6% din cheltuielile totale ale bugetului de stat.

Pentru grupa funcțională „*Servicii de stat cu destinație generală*” se prevăd alocații în sumă de 13 645,4 mil. lei sau 16,0% din cheltuielile bugetului de stat, pentru grupa funcțională „*Apărare națională*” – 1 763,8 mil. lei sau 2,1% din cheltuielile bugetului de stat, pentru grupa funcțională „*Ordine publică și securitate națională*” - 7 914,0 mil. lei sau 9,3% din cheltuielile bugetului de stat, pentru grupa funcțională „*Servicii în domeniul economiei*” - 9 170,9 mil. lei sau 10,7% din cheltuielile bugetului de stat, pentru grupa funcțională „*Protecția mediului*” – 798,3 mil. lei sau 0,9% din cheltuielile bugetului de stat, pentru grupa funcțională „*Gospodăria de locuințe și gospodăria serviciilor comunale*” - 736,3 mil. lei sau 0,9% din cheltuielile bugetului de stat, pentru grupa funcțională „*Ocrotirea sănătății*” – 9 283,8 mil. lei sau 10,9% din cheltuielile bugetului de stat, pentru grupa funcțională „*Cultură, sport, tineret, culte și odihnă*” – 1 581,4 mil. lei sau 1,9% din cheltuielile bugetului de stat, pentru grupa funcțională „*Învățământ*” - 19 856,9 mil. lei sau 23,2% din cheltuielile bugetului de stat și pentru grupa funcțională „*Protecție socială*” – 20 727,6 mii. lei sau 24,3% din cheltuielile bugetului de stat.

Comisia constată că, pentru anul 2025 volumul total al transferurilor de la bugetul de stat către bugetele locale se cifrează la 20 091,4 mil. lei, dintre care: - transferuri cu destinație generală – 2 070,1 mil. lei; - transferurile cu destinație specială - 17 253,2 mil. lei, alte transferuri curente cu destinație generală – 719,8 mil. lei și transferuri de compensare - 48,3 mil. lei.

Transferurile de la bugetul de stat către bugetul asigurărilor sociale de stat pentru anul 2025 au fost estimate în sumă de 17 948,5 mil. lei, ceea ce este cu 385,2 mil. lei mai mult față de anul 2024.

Pentru anul 2025, relațiile între bugetul de stat și fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală se realizează prin transferuri de la bugetul de stat în sumă de 7 328,1 mil. lei.

La compartimentul „*Acțiuni generale*” se prevăd alocații în sumă de 51 937,0 mil. lei, dintre care transferuri către alte bugete în sumă de 45 363,1 mil. lei, deservirea datoriei de stat în sumă de 4 674,6 mil. lei, alocare în Fondul de urgență al Guvernului se propune a fi în sumă de 1000,0 mil. lei.

Proiectul de lege prevede că, la situația din 31 decembrie 2025, datoria de stat internă nu va depăși 53 121,8 milioane de lei, iar datoria de stat externă nu va depăși 83 319,5 milioane de lei. Soldul garanțiilor de stat externe va constitui zero lei, iar soldul garanțiilor de stat interne nu va depăși suma de 3000,0 milioane de lei.

Ponderea datoriei de stat în PIB la sfârșitul anului 2025 se va încadra în valoarea de 39,2 la sută.

Bugetul de stat pentru anul 2025 este un instrument care reflectă alocări de sume pentru diverse sectoare și politici ce trebuie valorificate pentru interesul comun al societății și a căror utilizare eficientă și responsabilă conferă continuitate în rezultatele așteptate.

Totodată, la baza construcției bugetare pentru anul 2025 au stat principiile bugetare: unității, universalității, balansării, previzibilității și sustenabilității, performanței și, transparenței.

Potrivit art.54 alin.(3) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale, legile bugetare anuale se examinează și se adoptă în două lecturi: - în prima lectură se aprobă indicatorii generali ai bugetului (veniturile, cheltuielile și soldul bugetului), și în a doua lectură proiectul legii se examinează și se votează pe articole sau, după caz, în ansamblu.

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul Legii bugetului de stat pe anul 2025 și a hotărât, cu 6 voturi pentru, 3 împotriva, 1 abținut, să adopte prezentul raport, și înaintează Parlamentului spre examinare și aprobare în primă lectură indicatorii generali ai bugetului, și anume, venituri în sumă de **71 553 900,0 mii de lei** și cheltuieli în sumă de **85 447 900,0 mii de lei**, cu un deficit în sumă de **13 894 000,0 mii de lei**.

Valentina MANIC,
Vicepreședinta Comisiei

